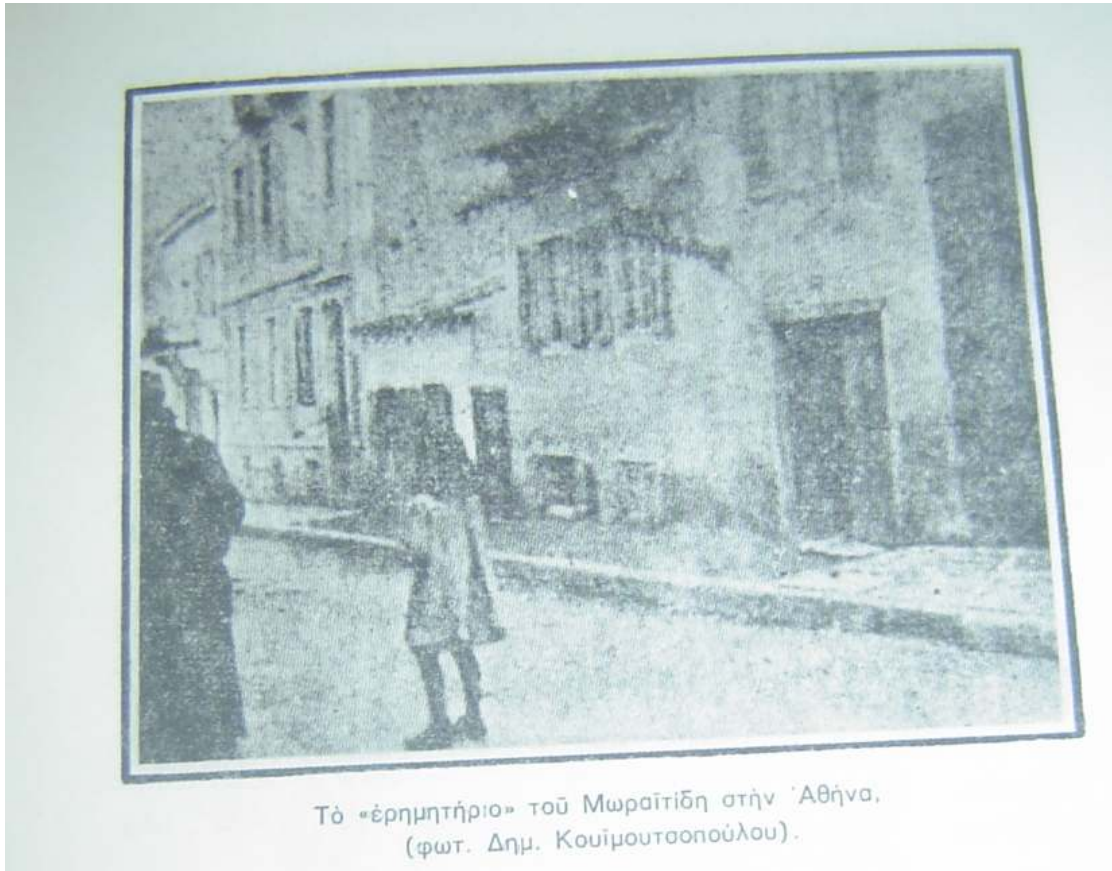

«Πάσχα Μέγα, Πάσχα τῶν πιστῶν...»

Τοῦ Ἀλέξανδρου Μωραϊτίδη τὸ Πάσχα

Μπορεῖ στὸ πάντα ἀξεπέραστο «Ἄρατε Πύλας» ὁ ἄλλος Ἀλέξανδρος τῆς Σκιάθου, ὁ Μωραϊτίδης νὰ καταθέτει βιώματα καὶ εἰκόνες ἑνὸς καιροῦ εὐλογημένου, ἐκείνου ἀσφαλῶς τῆς παιδικῆς του ἡλικίας, ἢ ἀκόμα στὸ λιγότερο γνωστὸ «Χριστὸς Βοσκρὲς» νὰ μᾶς παραδίδει εἰκόνες πασχαλιάτικες τοῦ καιροῦ τῆς Παλιᾶς Ἀθήνας, ὅμως ὑπάρχει καὶ μιὰ ἀκόμη πτυχή τοῦ βίου του, ἐκείνη τῆς ὠρίμου πιά ἡλικίας του. Τότε δηλαδὴ πού ἀφοσιωμένος στὴ Πατερικὴ Γραμματεία καὶ «διαμπάξ», κατὰ τὸν πνευματικὸ του ὁδηγό, τὸν Γ. Δανιὴλ τὸν Κατουνακιώτη, παύει ν' ἀσχολεῖται μὲ τὴ λογοτεχνία. Αὐτὸ δὲ συμβαίνει. ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Ἰω. Ν. Φραγκούλας, τὸ 1908 καὶ εἶναι γραμμένο σὲ ἐπιστολὴ τοῦ Γέροντα Δανιὴλ στὸ πνευματικὸ του τέκνο, τὸν τότε ἐπιτυχημένο λογιό Ἀλέξανδρο Μωραϊτίδη.

Ὡστόσο κι ἂν ἄφησε τὴ λογοτεχνικὴ κάλαμο ὁ Μωραϊτίδης μᾶς ἄφησε κάποια ἄλλα τεκμήρια τῆς θεοπειθοῦς βιοτῆς του καὶ τοῦ καλλιερ-
γημένου πνευματικοῦ λειμῶνος ποὺ ἔφερε μέσα του, γιατί δὲν εἶναι
ὑπερβολὴ νὰ ποῦμε ὅτι ζοῦσε, καὶ μέσαστὴν Ἀθήνα, ὡς ἐρημίτης. Κι αὐτὸ
δὲν εἶναι ἀπλὴ εἰκασία, ἀλλὰ μαρτυρεῖται ἀπὸ ἀνθρώπους σοβαροὺς καὶ
λογίους κορυφαίους στὴν ἐποχὴ τους. Μάλιστα τὸ σπιτάκι του στὴν ὁδὸ
Καποδιστρίου 14 ἦταν στὴν οὐσία «ἓνα ἐρημητήριο καταστόλιστο ἀπὸ
εἰκονίσματα παλιὰ καὶ νεώτερα. Ἐκεῖ δὲ διάβαζε καὶ ἔψελνε ὅλες τὶς
νυχθημερινὲς ἀκολουθίες, θυμίαζε, ἔκανε μετάνοιες καὶ μόνο τῆ Θ. Λει-
τουργία παρακολοουθῶσε στὴν κοντινὴ ἐκκλησία τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς
(Ἀκαδημίας)» (Ἰω. Ν. Φραγκούλας). Ἰδιες γνῶμες ἔχουν καὶ οἱ Σπ. Μελλάς,
Ζαχ. Παπαντωνίου, Στ. Δάφνης κ.λ.π.

Μέσα σ' αὐτὴν τὴν εὐκατάνυκτη καὶ ἀγιασμένη ἀτμόσφαιρα λοιπὸν
γράφτηκε τὸ ἐόρτιο γράμμα ποὺ ἔστειλε τὸ Πάσχα τοῦ 1916—δηλαδή,
πρὶν ἀπὸ ἓναν περίπου αἰῶνα—στὴν πνευματικὴ του ἀδελφὴ Θεοδώρα,
δόκιμη μοναχὴ στὴν μονὴ τοῦ Κεχροβουνίου τῆς Τήνου.

Τὸ γράμμα πρωτοδημοσιεύτηκε στὸ περιοδικὸ «Ἑλληνικὴ Δημιουργία»,
τὸ Πάσχα τοῦ 1950, ἀπὸ τὸ Νίκο Σφυρόερα.

Ἐπειδὴ πιστεύω, καὶ σ' αὐτὸ ἔχω τὴν ἐντύπωση ὅτι θὰ μὲ δικαιώσει
ὁ κάθε εὐλαβὴς καὶ καλοπροαιρετὸς ἀναγνώστης, ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὐτὴ
εἶναι ἓνα τεκμήριον τῆς ὀρθοδόξου πνευματικῆς ζωῆς ποὺ βίωνε συνειδητὰ
ὁ Μωραϊτίδης, φιλεόρτω τρόπῳ καὶ εἰς μνημόσυνον τῆς εὐλαβοῦς ψυχῆς
του, τὴν παρουσιάζω ὡς εὐχετήριον γιὰ τὸ Ἅγιο Πάσχα ποὺ ἐορτάζουμε.
Γιατὶ κάποιοι θὰ ὠφελῆθουν ἀπὸ τὸν ἔνθεο λόγο τοῦ ἄλλου Ἀλέξανδρου
καὶ ἀργότερα Ἀνδρονίκου μοναχοῦ. Καὶ τὸ κυριώτερον, θὰ μπορέσουν νὰ
καταλάβουν ὅτι γι' αὐτοὺς τοὺς «πάσχοντας τὰ θεῖα» χαριτωμένους
ἀνθρώπους, ἡ γιορτὴ τοῦ Πάσχα εἶναι ἡ προτύπωση τῆς ἀγαλλιάσεως

πού θα αισθανθοῦν τότε πού θα ἐορτάσουν τὸ Πάσχα τὸ αἰώνιον, ὅπου μάλιστα θα μετάσχουν «τοῦ καινοῦ τῆς ἀμπέλου γεννήματος, τῆς θείας εὐφροσύνης», κάτι πού ὁ ἐπιστολογράφος ζεῖ καὶ μυστικῶς ἀπολαμβάνει.

Φυσικὰ δὲ λείπει καὶ ἡ νοσταλγικὴ ἀναπόληση τῆς πολυαγαπημένης του Σκιάθου καὶ μάλιστα τοῦ μονυδρίου τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Παρθένου, ὅπως ὀνομάζεται κι εἶναι ἀφιερωμένο στὸ Γενέθλιο τοῦ Τ. Προδροῦμου. Τὸ μοναστηράκι αὐτό, πού τὸ ἀνακαίνισε ὁ ἴδιος ὁ Μωραϊτίδης δι' ἐξόδων του τὸ 1895, τὸ φαντάζεται τώρα νὰ βρίσκεται μέσα στὴ μυροβόλο σκιαθίτικη ἀνοιξη, τὴ στεφανωμένη μὲ τὴν Πασχάλιο χαρὰ μὲ τ' ἀηδόνια νὰ ψάλλουν Ἀναστάσιμους ὕμνους...

Μακάριοι ὅσοι βιώνουν τὴν Ἀναστάσιμη χαρμολύπη, ὅπως ὁ ἐπιστολογράφος, πού τὸ ἔργο του συνεχίζει νὰ φωτίζει τὶς ψυχὲς ἐκεῖνες πού ἀναζητοῦν γνήσιο ἑλληνα λόγο βαφτισμένο πάντα στὴν Ὁρθόδοξη λειτουργικὴ παράδοση καὶ ζωή.

Στὴ συνέχεια παρουσιάζεται τὸ γράμμα. ὅπως εἶναι δημοσιευμένο στὸ τ. 52 (Ἀπρ. 1950) τῆς Ἑλλ. Δημιουργίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17^ῃ Ἀπριλίου 1916

Χριστὸς Ἀνέστη

Μᾶς ἠξίωσεν ὁ Πολυεύσπλαχνος Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν νὰ ἐορτάσωμεν καὶ ἐφέτος τὴν Λαμπροφόρον ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεώς του. Ἄς εὐχηθῶμεν νὰ μακροθυμήσῃ ἀκόμα ἕως ὅτου ἐν καλῇ μετανοίᾳ λογοδοτήσωμεν ἐνώπιον τῶν Ἁγίων Ἀγγέλων καὶ ἀκαταίσχυντοι νὰ ἀντικρύσωμεν τὴν δόξαν τῆς Δευτέρας του Παρουσίας καὶ ἀκούσωμεν τῆς μακαρίας φωνῆς εὐ̄ δοῦλοι ἀγαθοὶ καὶ καλοὶ, εἰσέλθητε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου ὑμῶν. Εἰσέλθετε ἀγαλλόμενοι μὲ τὰς λαμπαδας τῶν ψυχῶν ἡμῶν καταυγαζούσας. ὦ, τί χαρὰ θὰ εἶνε ἐκείνη, τί ἀπερίγραπτος θὰ εἶνε

ἐκείνη ἢ ἀγαλλίασις. Νὰ γείνωμεν συμμέτοχοι τῆς αἰωνίου δόξης με ὄλατὰ τάγματα τῶν ἀπ' αἰῶνος εὐαρεστησάντων τῷ Κυρίῳ. Ὀλίγη βία, ὀλίγη ὑπομονή, ὀλίγη ἐγκαρτέρησις καὶ ἐπιμέλεια εἰς τὴν ἀγιότητα τοῦ νοῦς ἡμῶν, ὅπως ἐξακολουθήσωμεν ἀκόμα τὸν ὀλίγον ἀγῶνα τῆς πολυμόχθου ζωῆς καὶ φωτισμένοι μὴ ἀποκάμωμεν εἰς τὴν τήρησιν τῶν ἀγίων του ἐντολῶν, διότι κατὰ τὸ ἀψευδέστατον τοῦ Σωτῆρος μας στόμα αἱ ἐντολαὶ βαρεῖαι οὐκ εἰσὶ δι' ἐκείνους βέβαια οἱ ὁποῖοι μὲ τὴ φλόγα τῆς πίστεως κατέκαυσαν τὸν δρυμῶνα τῶν παθῶν καὶ κεκαθαρμένοι, κοῦφοι ὡς ἀετοί, πετοῦν ὑψηλά, ὡς μηδὲν λογιζόμενοι τὰ γῆϊνα καὶ ταπεινά, τὰ μάταια καὶ φθαρτά.

Βλέπεις, θεοπεφιλημένη ἀδελφῆ ἐν Χριστῷ κυρία Θεοδώρα, πόσον ὠραῖα μὲ ὀλίγας λέξεις παρέστησα τοῦ ἀληθινοῦ Χριστιανοῦ τὸν πόθον. Ποῖον εἶναι ἐκεῖνο τὸ μέγα βᾶρος τὸ ὁποῖον βαρύνει τὸ ἄθλιον σῶμα, ὥστε διόλου νὰ μὴ δελεάζεται ἀπὸ τὰ ἀνέκφραστα καὶ ἀπερίγραπτα κάλλη τοῦ Παραδείσου, ἀλλ' ὡς λίθος νὰ καταπίπτῃ κάτω εἰς τὴν γῆν, οὔτε νὰ θέλγεται ἀπὸ ὅσα ἐδιάβασεν, ἀπὸ ὅσα ἐμελέτησεν, ὥστε νὰ ζητήσῃ μὲ νηστείαν καὶ ἀγρυπνίαν νὰ ἀποκτήσῃ πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς καὶ νὰ πετασθῇ καὶ νὰ ἀναπνεύσῃ. Τί ἦταν ἡ ὀλίγη νηστεία ἀπέναντι τῆς εὐφροσύνης αὐτῆς ὅπου ἀπολάυσασαμεν εἰς τὴν ἀγίαν Ἀνάστασιν; Ἔτσι εἶναι καὶ ἡ ζωὴ, μία νηστεία καὶ ἰδοὺ νά, ἔφθασεν ἡ νὺς τοῦ Πάσχα, ὁ ἄγγελος ὁ ψυχὸς ὠστης ! Δὲν ἀκούεις τὰ πτερυγίσματά του; Τὸν κρότον τῶν πτερῶν τοῦ ἐρχομοῦ του; Ἰδοὺ ὁ Νυμφῶν, ἰδοὺ τὸ ἀνέσπερον φῶς τοῦ ἡλίου τῆς Δικαιοσύνης !...

Τὶ ὠραῖαι ἑορταὶ καὶ ἐφέτος, ἐκτάκτως συνέπεσαμ ἔτσι ὕστερα ἀπὸ 85 χρόνια. Πολὺ μὲ συγκινοῦν τὰ ἔκτακτα. Τώρα ἀναλογίζομαι τὰ ἀηδόνια ὅπου ἀναρίθμητα κελαῖδουῦν εἰς τὸν Τίμιόν μου Πρόδρομον. Τουλάχιστον θὰ ἀξιωθῶμεν νὰ τὰ ἀπολάυσωμεν εἰς τὴν αἰώνιαν χαράν; Τώρα εὐωδιάζουν ἐκεῖ καὶ αἱ πέτραις. Ἀλλὰ αὐτὰ ὅπου στερούμεθα πρέπει

νὰ μᾶς προξενουῶν ἐσωτερικὴν χαρὰν, ὅτι ὁ Κύριος δ[εν θὰ μᾶς στερήσῃ ἐκεῖ ψαλμωδίας, ὕμνους ἀνθρώπων, ἀηδόνων, εὐωδίας κρίνους, ὅλα τὰ ἀνέκφραστα καλὰ ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδε καὶ οὖς οὐκ ἤκουσε. Παύω διότι εἰς τὴν ἀναμνησίαν των μοῦ ἔρχονται θρῆνοι γοεροί...

Εὐχαριστοῦμεν ἐγκαρδίως διὰ τὰς εὐλογίας, εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰ εὐλογημένα αὐγά. Ἐζήλευσα τὴν χάριν σου, ὅπου ἡ Κυρία Θεοτόκος καὶ Πανάχραντος Δέσποινα τοῦ κόσμου σὲ κατηξίωσε τόσο πλησίον της νὰ μένεις, ὥστε νὰ ἐπισκέπτεσαι συχνὰ τὸ ἐπίγειόν της ἀνάκτορον καὶ νὰ πίνῃς ἀπὸ τὸν ἀθάνατον δροσισμὸν τῶν χαρίτων της. Νὰ ἡξεύρεις πόσῃ δύναμιν, πόσῃ χάριν λαμβάνεις ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἱερόν σου προσκύνημα. Ὅλους τοὺς κόπους σου τοὺς μεγάλους τοὺς διαλύει ἀμέσως εἰς τὴν δρόσον τῶν χαρίτων της καὶ μὲ νέας δυνάμεις ἀναβαίνεις πάλιν εἰς τὸν ἀγῶνα ὃν αὐτὴ ἡ Πανάχραντος Κυρία τῶν Ἀγγέλων σοὶ διήνοιξεν ἵνα στεφανωθῇς μετὰ τῶν ἀγίων Μαρτύρων. Καὶ τοῦ χρόνου πάλιν εὐχομαι νὰ ξαναλειτουργήσῃς κατὰ τὸ Ἅγιον Πάσχα εἰς τὴν ὠραίαν Κοίμησίν σου.

Ἀσπαζόμεθα ὅλοι τὴν δεξιὰν τῆς ἀγίας Ἡγουμένης καὶ τῶν σεβασμίων γεροντισῶν. Ἀσπαζόμεθα τὴν σὴν δεξιάν.

Ἄ(λέξανδρος). Μ(ωραϊτίδης)

(Περισσότερα βιογραφικά μπορεί ὁ ἐνδιαφερόμενος νὰ βρεῖ στὸ Ἐγκόλπιο Ἡμερολόγιο τῆς Μητροπόλεώς μας τοῦ ἔτους 2009, ποὺ ἦταν ἀφιερωμένο στὸν Ἀλ. Μωραϊτίδη, ὅπου καὶ ἡ ἐμπεριστατωμένη μελέτη-εἰσαγωγή τοῦ Κων. Κουτούμπα, θεολογού. Οἱ φωτ. εἶναι ἀπὸ βιβλία τοῦ Μωραϊτίδη καὶ τοῦ Ἰω. Ν. Φραγκούλα).

παπα-Κων. Ν. Καλλιανός